
Oppgradering av Store fysiske lesesal (Fysikkbygget)

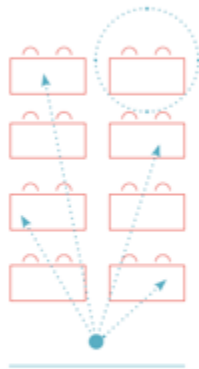
Notat til Eiendomsavdelingen v/ UiO, Andreas Tandberg juni 2021

Rommets oppsett

Store fysiske lesesal (SFL) i Fysikkbygget på MN er et lokale som står på EAs liste for lokaler som skal oppgraderes i nær framtid. MN ønsker at SFL blir omgjort fra lesesal til et moderne fleksibelt undervisningsrom (primært) samt rom for selvregulerte kollokvier og egenstudium (sekundært). Med fleksibelt undervisningsrom/rom for egenstudium, mener MN et lokale der undervisere (og andre ansatte/studenter) lett kan endre møbleringen/oppsettet av rommet og veksle mellom ulike undervisningsformer.

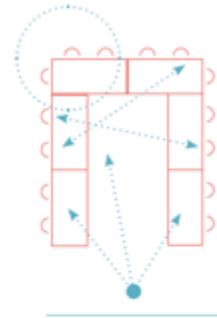
Rommet må ha et «podium», altså en plass for foreleser/seminarleder som skal lede undervisningen. Utover dette, ønsker MN et rom med «rene» flater, flatt gulv, og bevegelige møbler som legger til rette for ulike læringsaktiviteter:

1 TRADISJONELT KLASSEROM

Godt egnet til presentasjon i plenum og at par jobber sammen. Lærer har sentral plassering.

2 HESTESKO

Godt egnet til presentasjoner, plenumsdiskusjoner og at par/trioer jobber sammen. Lærer har fortsatt sentral plassering.

3 STORGRUPPE

Godt egnet til plenumsdiskusjoner og at par/trioer jobber sammen. Lærer har mindre sentral plassering.

4 SMÅGRUPPER

Godt egnet til samarbeid i grupper. Lærer kan overvåke aktiviteten og bistå grupper ved behov.

Alle illustrasjoner over er hentet fra LINKs veileder «Hvordan skape rom for læring». LINKs veileder sier at ved «tradisjonelt klasserom» og «hestesko» (ill. 1 og 2) kan rommet klare seg med én vegg med tavle¹ og prosjektorlerret. Tavle og prosjektorlerret bør ikke dekke hverandre, slik at de kan brukes samtidig. Ved storgruppe og smågrupper (ill. 2 og 3), sier LINKs veileder at rommet vil være tjent med å ha «flere vegger med tavle/prosjektorlerret som kan brukes av flere grupper samtidig».

Ideelt sett ønsker altså MN mulighet for å kunne dele opp/seksjonere det nye undervisningsrommet ved behov. Eksempelvis i fire mindre rom, slik at vi kan undervise flere emner samtidig og får mulighet for «flere vegger» (for undervisningsoppsett 3 og 4). På grunn av SFLs størrelse og form (ca. 600 kvm og kvadratisk), vil nok en slik inndeling bli vanskelig. Det er ikke lett å se for seg hvordan vi skulle kunne sette opp f.eks. fastmonterte skillevegger som kan skyves ut og inn i rommet. Takhøyden på omkring 10 meter gjør det dessuten vanskelig å lydisolere mellom slike eventuelle mindre rom. Derfor mener MN at det, ved organisert undervisning, nok bare vil være ett emne som kan ha undervisning i rommet til enhver tid. Ev. kan studenter som ikke følger undervisningen i dette emnet, sitte i andre deler av lokalet og jobbe i stillemodus om de ønsker. Til dette vil det være tilstrekkelig med tilgang på lette, mobile tavler/skillevegger. Tanken er at vi da kan settes opp slike tavler/skillevegger ved gruppebordene ved behov, og gi tilgang på «flere vegger» når undervisningsoppsettet tilsier det (jf. LINKs veileder over).

Spørsmålet om inndeling av lokalet må endelig avklares i samråd med EA. En annen viktig ting å avklare i den sammenheng, er den totale studentkapasiteten i rommet.

Oppbevaring av møbler

Som sagt ønsker MN bevegelige møbler som gir mulighet for å veksle mellom ulike læringsaktiviteter:

Fra LINKs veileder: «Stoler med hjul er gunstige for fleksibilitet, mobilitet og vedlikehold [...] Bord med hjul kan enkelt og effektivt plasseres rundt i et rom eller ryddes vekk ved behov. Det at de er foldbare gjør at de ikke tar opp unødvendig mye plass når de ikke er i bruk, og slike fleksible og plasseffektive bord tillater derfor flere aktiviteter i et rom enn tradisjonelle bord [...] Lette tavler som kan flyttes er gunstig for fleksibel bruk av plass»

Rommet trenger trolig et eget, avgrenset område der disse møblene kan oppbevares mellom undervisningssesjoner. Et tips kan være å feste teip på gulvet som markerer hvor de flyttbare

¹ MN ønsker å spesifisere at vi, med fysikk- og matematikktunge fag, ønsker tradisjonell krittavle. Med krittavle følger behov for innlagt vann og vask til å vaske svamp.

møblene bør stå for å oppnå de ulike undervisningsoppsettene. Det er ønskelig at flyttbare bord/tavler har hjul som enkelt er låsbare og at møblene ikke støyer for mye når de flyttes på.

Teknisk oppsett

MN ønsker ikke i denne delen av prosessen å si noe spesifikt om hvilke tekniske løsninger rommet skal inneholde, annet enn at vi ønsker så god nettdækning som mulig og mulighet for hybridundervisning. Det vil også være viktig med mange strømuttak. Plasseringen av disse strømuttakene må være gjennomtenkt slik at studentene kan koble til enheten sine uavhengig av undervisningsoppsett. Det må være mulig for alle i rommet å følge med på det som skjer i plenum både i form av lyd og bilde. Rommet må også ha gode tekniske veiledninger for alle tekniske installasjoner og en effektiv tjeneste for teknisk support knyttet til installasjonene. Rommet skal være tilgjengelig i UiOs Timeplanleggingssystem når det er ferdig.

Rommets egenart

Store fysiske lesesal ligger i Fysikkbygningen, et bygg fredet av byantikvaren og et av de første universitetsbyggene på Blindern, bygget i 1936. Bygget er tegnet i nyklassisistisk stil av arkitektene Finn Bryn og Johan Ellefsen. Når EA oppgraderer Store fysiske lesesal, er det derfor viktig at rommets egenart blir bevart. Akkurat hva denne egenarten består i og hvordan den skal videreformidles til EA, er ikke noe MN har sterke meninger om. Dette er noe vi i nær framtid gjerne diskuterer med interiørarkitekt Tjodun Medbøe.

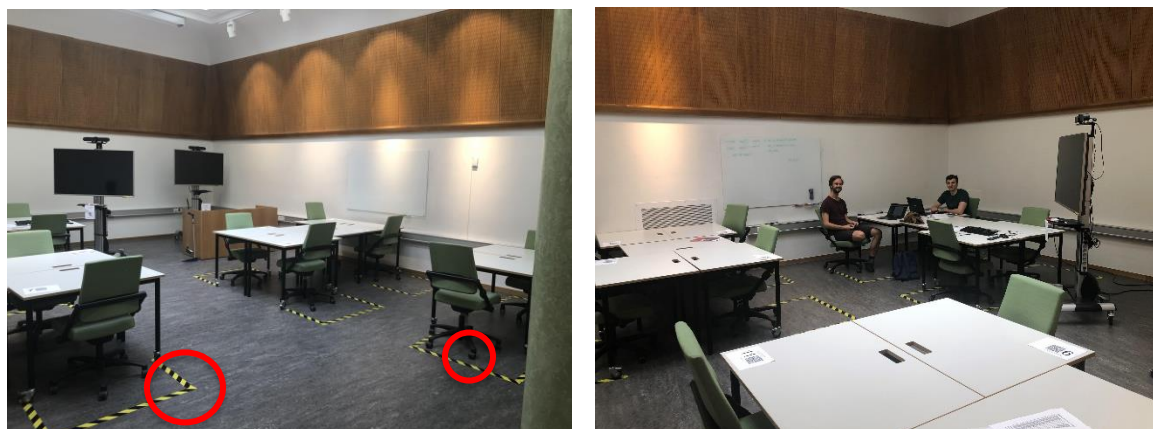
Det er per i dag en slags mesanin/mellometasje med bokhyller på veggene i SFL (se bilde over). Akkurat hva som bør gjøres med denne mesaninen og med bokhyllene er foreløpig usikkert. Antakelig bør mesanin og bokhyller forbli intakt og være en del av rommet også etter oppgraderingen (jf. avsnitt om fredning over). Vi håper interiørarkitekt kan bistå MN i dette spørsmålet. Realfagsbiblioteket får beskjed om å hente ev. bøker som står igjen i bokhyllene og bestemmer så hva som bør gjøres med disse bøkene. Som sagt ønsker MN et lokale med flatt gulv og flyttbare møbler, så det første som må gjøres, er trolig å fjerne pultene som står der nå.

Akustikk

Det er viktig at rommet ender opp med en akustikk som tillater at studenter arbeider i mindre grupper uten å forstyrre hverandre. Samtidig er det viktig med teknisk utrustning slik at en faglærer kan adressere alle i rommet samtidig.

Avslutning

Det er viktig med skikkelig og balansert ventilasjon i det oppgraderte lokalet. Det er også viktig med skikkelig skilting i forbindelse med oppgraderingen, slik at studenter og ansatte lett kan finne fram til lokalet.

Rommet «Origo» på Fysisk institutt har et oppsett som ligner på det MN ønsker for SFL: Podium for foreleser samt flyttbare møbler som åpner for ulike undervisningsformer. Lokalet brukes både til undervisning og egenstudium.

Vi håper dette er tilstrekkelig konkret til at EA kan gå videre med mer detaljert planlegging av ombyggingen. Vi foreslår derfor at EA utnevner eventuelle brukergrupper og igangsetter arbeidet med SFL allerede nå og at EA og MN sammen kan avklare videre detaljer.

Oppfølgingspunkter

- Endelig avklaring mellom MN/EA om hvordan vi deler inn/seksjonerer lokalet
- Hva består egentlig «rommets egenart» i og hvordan formidler vi dette til EA? MN og interiørarkitekt finner ut av dette i felleskap.
- Hva gjør vi med mesanin og bokhyllene på mesanin? MN avgjør i samråd med interiørarkitekt.

- MN gir beskjed til Realfagsbiblioteket at de må hente gjenværende bøker i bokhyllene før oppgradering.

Abel-stua

Abel-stua (AS) ligger i underetasjen i Niels Henrik Abels hus og har lenge vært brukt som PC-stue/terminalstue. AS er, på samme måte SFL, et lokale som MN ønsker at blir oppgradert. Foreløpig ønske for AS, siden vi per nå ikke har kjennskap til andre behov, er at også dette lokalet blir oppgradert til «fleksibelt undervisningsrom/rom for selvregulerte kollokvier» som SFL.

Vi vil i denne sammenheng nevne at AS midlertidig, og kun for høsten 2021, blir disponert til faglig samlingslokale for alle studenter tilknyttet honours-programmet.

Kontaktpersoner MN

[Andreas Tandberg](#), seniorrådgiver, IT i utdanning, førstekontakt

[Knut Mørken](#), studiedekan

[Jarle Nygård](#), tidligere fakultetsdirektør, seniorrådgiver, arealsaker